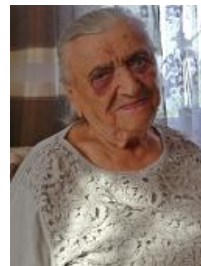

GENOWEFA SZEWCZYK

ur. 1926; Wirkowice

Miejsce i czas wydarzeń	Wirkowice, okres powstaniowy
Słowa kluczowe	Wirkowice, okres powstaniowy, ojciec, Franciszek Parol, edukacja, szkoła rosyjska, nauka pisania, bieda, życie codzienne

Tata uczył się w rosyjskiej szkole

Tata mówił, że to nie było przymusowe, tylko kto chciał, to była czteroletnia szkoła. Ruski nauczyciel był, z Rosji był gdzieś przywieziony nauczyciel. Mówił, że miał linijkę, jak trzasnął linijką w rękę, to aż ta ręka pękła. Ale tato cztery lata się uczył, a Tomek, ten drugi brat, już nie chciał iść do tej szkoły, mówi: „Pójdę, żeby mnie tam bił”. Nie, nie poszedł do szkoły, no to nic nie wiedział, nic nie umiał, wcale. Moja mama krzyżkami się podpisywała, ciocię moją, mamy siostrę, uczyłam, żeby się umiała podpisać. To cały zeszyt, swoją rękę w jej i tak żem ją powodziła ołówkiem, i tak żem cały zeszyt spisała: Skowyra Marianna. I nauczyła się, nic nie umiała, ale podpisać się umiała. A mama nie chciała, mówi: „A, za mnie się tam tato podpisze”. A tato umiał, umiał rachować, umiał matematykę, pisać po rosyjsku, po polsku nie było tam jednego słowa, a matematyka no to była jednakowa. Jak wiesz, jak postawić ruską literę, to przeinaczysz już, dużo liter było podobnych do polskich, to tato potem już je umiał. Bardzo ładnie pisał, umiał pisać i rachować.

Mówił, że na całą wieś to ich tam piętnaścioro czy ileś chodziło tylko, a tyle przecież tej młodzieży było. Sto dwadzieścia trzy lata [niewoli], to ile pokoleń nie umiało, jak to mówią, ni pisaty, ni czytaty. I tam chodził jakiś taki – to mama mi opowiadała – dziad, to uczył abecadła. To mówi, z tydzień był i chciał pieniędzy, oni nie mieli pieniędzy, żeby dać temu dziadowi za to, żeby nauczył abecadła, jak mama była mała. I poszedł, tyle umieli, a,b,c. Za to chciał zapłaty, a tam nikt nie miał pieniędzy i ten dziad się wyrzekł. Taki starszy facet, może miał z siedemdziesiąt parę lat, może to był jakiś uczony, ale takiego dziada strugał. Mówiła mama – jak poszedł, tak nie przyszedł. I tyleśmy go widzieli.

Data i miejsce nagrania	2019-09-07, Wirkowice
Rozmawiał/a	Dagmara Spodar
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"